

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De Electione. Titvlvs III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

rac eligendi potestate privatos, ac beneficiis, quæ in ipsa obtinebunt ecclesia, ad quam postulationem huiusmodi fecerint, per triennium noverint se suspensos. Postulatos vero, qui postulationis de se factæ negotium fuerint per se vel per alium in Romana curia profecti, illud ibi proponi in publico vel privato consistorio facientes, etiam se duntaxat dispositioni sedis Apost. committendo, si se annum XXVII. non attigisse sciverint (ut præfertur) usque ad XXXV. annum. Cæteros vero seculares & religiofos extra suorum administrationes ordinum perpetuo ineligibiles ac impostulabiles esse decernimus, ac prorsus inhabiles ad quascunque dignitates ecclesiasticas, & beneficia quolibet obtinenda.

DE ELECTIONE.

TITVLVS III.

CAP. I.

Multū probat argumentis, promotos in curia non debere ad propriam redire sine literis sua promotionis. Qui si fecerint, pro prælati: in sunt habendi, penamq; incurrunt hic expressus. Et de ista extravaganti facit mentionem Pannor. in cap. qualiter. de elect. dicens, quod nullus antequam habeat literas Apostolicas super sua promotione, debet administrare, nec debet recipi ab ecclesia tanquam prælati: aliis recipientes & recepti incurrunt penam, de qua hic.

Bonifacius VIII.

In iuncta nobis debitum servitutis exposcit, ut qui ad reformandos in clero mores & actus (prout nobis ex alto permittitur) solertius intendimus, ibi præcipue reformationis accomodate remedium apponamus, ubi majus respicimus periculum imminere. Sanè quàm periculofolum existat, quòd aliquis in officio, dignitate vel gradu fore se asserat, & pro tali etiam habeatur, nisi prius ipse, quod asserit, legiūmis ostenderit documentis, tam ex civilibus, quàm ex canonicis institutis colligitur evidenter. Asserenti namque cum mandatis principis se venisse, credendum non est, nisi hoc scriptis probaverit. Nec similiter creditur se asserenti legatum. Nunquam enim Apost. sedis moris fuit, absque signatis apicibus undecunque legationem suscipere. Sed nec dicenti se de legato sedis ejusdem, creditur vel intenditur, nisi de mandato Apostolico fide doceat oculata. Similiter clerici ad alienam diocesim sine suorum ordinariorum literis venientes, nec in suis recipiantur ordinibus, nec ad superiores ascendant. Clerici quoque & monachi qui de suis civitatibus ad alienam urbem proficiscuntur (nisi muniti veniant suorum literis prælatorum) non sunt electi vel monachi reputandi. Si quis præterea in cleram electum se dicat, si sacerdotem se nominet, hoc scrutandum est: quia non sine periculo est in talibus communicatio indiscussa. Quòd autem in illis, qui se Episcopos, vel superiores prælatos, aut etiam Abbates, Priores, seu alios monasteriorum rectores, quocunque nomine censeantur, appellant, sit discussio celebris & diligens facienda, luculenter apparet: si scandala & pericula gravia (quæ ipsorum patere possent communicatio indiscussa) diligentius attendantur. Hinc nos evidens evocat ratio, ut cum præmissis aliis casibus, qui minoris existunt periculi, sit ex constitutionibus editis jam provisum, hunc ultimum, qui pericula graviora minatur, nequaquam sine provisionis opportuno valitura constitutione sancimus, ut Episcopi & alii prælati superiores, necnon Abbates, Priores & ceteri monasteriorum regimina exercentes, quocunque nomine censeantur, qui apud dictam sedem promoventur, aut confirmationis, consecrationis, vel benedictionis munus recipiunt, ad commissas eis ecclesias & monasteria absque dictæ sedis literis huiusmodi, eorum promotionem, confirmationem, con-

secrationem, seu benedictionem continentibus, autem vel bonorum ecclesiasticorum administrationem accipere non præsumant: nullique eos absque dictarum literarum ostensione recipiant, aut eis parent vel intendant. Quòd si forsan contra præsumptum fuerit, quòd per Episcopos, Prælatos, Abbates, Priores, & alios monasteriorum regimina exercentes prædictis medio temporis actum fuerit, irritum habeatur: nec quicquam inter eosdem Episcopi vel Prælati, Abbates, Priores, vel regimina exercentes, de ecclesiis vel monasteriorum promotionibus percipiant eorundem. Capitula vero & cetera ecclesiarum & monasteriorum ipsorum, & alii quocunque, ipsos absque huiusmodi dictæ sedis literis receptos, vel obediētes eidem, tandem sint à beneficiis suorum perceptione suspensi, donec super hoc equitatis modis gratiam meruerint obtinere. Similiter quocunque Episcopi, Prælati, Abbates, Priores, & alii monasteriorum regimina exercentes prædicti, sobrio fidelitatis & obedientie iuramento non præstito. Illi etiam Pontifici, qui apud prædictam sedem pallium contingeret recipere, absque literis traditionis ipsius pallii, nequaquam eorundem discedant: discedentes vero (quocunque huiusmodi iuramentum præstiterint, & literas obtinuerint) nulli à ipsarum ecclesiarum & monasteriorum promotionibus percipiant: & quicquid interim per eos (ut de aliis prædictatur) actum fuerit, viribus non subsistat.

CAP. II.

Si religiosus electus non petierit ipse vel ipse aliam locum consentiens, intra tempus moderandum pro profana vel aliena superiori, est eo ipso privatus iure suo ex electione quæ ipse petiit electores alium eligere. h. d. addit. ad e. quoniam si dicitur.

Benedictus XI.

Si religiosus, qui absque sui superioris licentia electus, nisi de se factis consentire non potest, illam potestatem sibi præsentatam, vel eius electores, intra tempus ejusdem superioris presentia vel absentia monasterium nequaquam obtineat, dat generale concilium Lugdunense electoribus extunc electionem aliam potestatem liberam facultatem. Verum quia frequenter electum est, an etiam sit eo ipso iure (si quod in concilio ex huiusmodi electione) privatus. firmum est quod hoc ipso fore privatum.

CAP. III.

Quatuor Patriarchalibus ecclesiis vacantibus, si quis sine posse proxideri Romano Pontifice auctoritate ipsius sedis fuerit, irritum decernitur.

Idem.

Sancta Romana ecclesia, quæ disponere Dominum super omnes alias ordinarias potestates obtinet, præcipuum ad Deo, utpote mater universorum Christi fidelium, & magistra, quatuor patriarchales sedes instituit, inter quas post ipsam Romanam ecclesiam, Constantinopolitanam primum, Alexandrianam secundam, Antiochianam tertiam, & Hierosolymitanam quartam locum voluit obtinere, ipsasque multis prerogatis & honoribus ac privilegiis decoravit: de quarum provisionibus cum eas vacare contingit, tanto est accuratius providendum, & attentius providendum, quanto magis eminent altitudine dignitatis, & periculose errorum iminent altitudine dignitatis. Super hoc igitur cum tanta provisionibus earundem. Super hoc igitur cum tanta nostris habita deliberatione matura, inter alia multa considerationi occurrit, quòd omnes (proh dolor) patriarcharum sedium patriarchalium civitates, aut sunt dictarum, aut occupantur ab infidelibus, vel à schismaticis detinentur, ipsarum capitulis seu conventibus & canonibus dispersis undique extra civitates ipsas, per alias regiones seu loca à civitatibus ipsis remota.

a Vide notata per Doll. me. antequam, extra de provi.

Ex quo contingit (sicut experientia nuper nos docuit) quod vacante Constantinopolitana ecclesia, per mortem bonæ memoriæ Petri Patriarchæ, solum per unum duntaxat ejus canonicum fuit de novo pastore electio celebrata, aliis canonicis suis agenibus in remotis: dictus tamen electus juri, si quod sibi ex electione hujusmodi contingeret, in nostris manibus sponte ac libere resignavit. Ideoque de eorumdem fratrum consilio & Apostolicæ potestatis plenitudine statuimus, ut quando civitates ipsæ schismaticorum, aut infidelium subsunt, aut suberunt ditioni, aut detinebuntur per eos, canonicis dictarum patriarchalium sedium, cum eas vel ipsarum aliquam, seu aliquas vacare contigerit, ad electionem, postulationem, seu quamvis provisionem de præficiendo sibi Patriarcha vel pastore nullo modo procedant, quousque ad Apost. sedis notitiam deducatur. Nos enim à data præsentium decernimus irritum & inane, si secus per prædicta capitula convenit vel canonicos, aut quemvis alium vel alios scienter vel ignoranter fuerit attentatum: non obstantibus quibuscumque ipsarum ecclesiarum, vel alicujus earum consuetudinibus vel statutis, iuramento, confirmatione dictæ sedis, vel quacunque alia firmitate vallatis, seu constitutionibus, privilegiis, vel indulgentiis sedis ejusdem, per quæ effectus præsentium impediri posset quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum in nostris literis habenda esset mentio specialis. Nulli ergo, &c. Data Laterani X. Calend. Januar. Pontificatus nostri Anno 7.

CAP. IV.

Cum beneficia apud sed. Apost. vacantia sint soli Papa reservata, ostendit, quæ & quorum apud sedem vacare dicantur eandem. Ex primo loquitur de reservationibus, secundo de pensionibus.

Ioannes XXII.

Ex debito pastoralis officii, nobis quamquam immeritis superna dispositione commissi, periculis animarum & ecclesiarum ac monasteriorum dispendiis, quæ ob ipsorum vacationes diutinas ipsis solent frequentius provenire, congruis remediis quantum nobis ex alto conceditur) subsolvere occurrere intendentes, ut celerius & utilius provideatur ecclesiis ac monasteriis antedictis, & ut Rom. eccl. quæ super ipsas ecclesias ac monasteria ex divina provisione obtinere dignoscitur principatum, honor debitus impendatur: prædecessorum nostrorum Romanorum Pontificum, præsertim feli. record. Bonif. VIII. qui dignitates, personatus, ecclesias & alia ecclesiastica beneficia, & Cle. V. qui tam hujusmodi dignitates, personatus, ecclesias, beneficia, quam cathedrales ecclesias quaslibet, monasteria, prioratus, administrationes & officia quacunque, quæ apud sedem Apost. vacarent, provisioni Apostolicæ sub certis tenoribus reservaverunt, vestigiis inhærentes: Nos ex causis rationabilibus, quæ ad id nostrum animam induxerunt, de fratrum nostrorum consilio, nonnulla detrahendo, aliqua declarando, & quedam addendo de novo, episcopales, & earum superiores sedes, monasteria, & regulares ecclesias, ad quæ hi qui eis pro tempore præficiendi sunt, etiam per electionem canonicam assumunt, prioratus, officia vel administrationes eorumdem, dignitates, personatus, præbendas, aliaque ecclesiastica beneficia, cum cura vel sine cura, quocunque nomine censeantur, quæ apud prædictam sedem vacant ad præsens, & ex nunc in antea (donec Christi dignatio nos dignabitur universalis ecclesie sponsæ suæ regimini præsidere) vacare contigerit apud eam: provisioni nostræ de fratrum nostrorum consilio auctoritate Apostolica reservamus. Hujusmodi autem sedes, monasteria, ecclesias & alia præfata beneficia ecclesiastica, per mortem vel depositionem, ac privationem eorum, qui ea obtinerept: per electioquamcassa-

tionem, postulationem repulsionem, renunciationem, quorumlibet provisionem, translationem, sive per successionem muneris consecrationis, aut benedictionis dudum à dicto Clemente prædecess. nost. promotus impensu: nisi de ipsis disposuerit prædecessor, & à nobis, sive auctoritate nostra promovendis impendendi apud sedem ipsam, vel etiam ubicunque aut quovis alio modo canonicè vacare, apud sedem intelligimus prælibatam. Episcopales insuper vel alias dignitates, ecclesias, monasteria, & alia prædicta fratrum nostrorum sanctæ Romanæ ecclesie Cardinalium apud dictam sedem, per eorum obitum vacare censemus, sive inibi, sive alibi ubicunque ipsos migrare contigerit de hac luce. Et hoc idem in dignitatibus & beneficiis quibuslibet (ut de aliis præmittitur) officialium nostrorum: videlicet Vicecancellarii, ejusdem ecclesie camerarii, notarium, auditoris contradictarum, correctorum, scriptorum literarum, ac penitentiarium nostrorum, necnon abbreviatorum curiæ Romanæ locum sibi volumus vindicare. Rursus hujus nostre reservationis editum ad dignitates, & alia jam dicta Capellanorum nostrorum commensalium, & quorumlibet aliorum ratione officii, vel ex causa legitima in dicta curia morantium, quando à nobis pro nostris, & ejusdem sedis negotiis prosequendis, de ipsa curia quocunque modo præmissi, vel aliqui eorum transmissi, aut legati vel nuncii fuerint: & eos ubilibet ante ipsorum ad præfatam curiam reditum (durante legatione, seu prosecutione ipsorum negotiorum) rebus eximi contigerit ab humanis, duximus extendendum. Et idiplum etiam esse volumus in hujusmodi Capellanis commensalibus: etiam si (ut præmittitur) nunc transmissi fuerint ubicunque, & ipsos rebus eximi contigerit ab humanis. Ceterum editum ipsum trahimus ad sedes, monasteria, & alia supradicta, quæ vivente adhuc dicto Clem. prædecessore nostro usque ad ejus obitum, nisi de ipsis per eum fuerit ordinatum, & deinde usque ad datam præsentium apud sedem vacaverint eandem: illaque vacare decernimus apud ipsam, dummodo in eis jus in re, licet ad rem non sit aliquibus acquisitum: Decernentes extunc irritum & inane, si secus in prædictis & singulis eorum scienter vel ignoranter, per quacunque seu quocunque Apostolica vel alia quavis auctoritate attentatum fuerit, vel contigerit in posterum attentari: Non obstantibus pia memoriæ Gregorii decimi, ac Bonifacii octavi, & aliorum Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum constitutionibus super hoc editis: quatenus edito essent & sunt contrariæ memoratas. Ceteris in ipsis constitutionibus contentis, in suo robore durantibus. Pensiones insuper annuas ab Episcopis & eorum superioribus aliisque prælati inferioribus, necnon quibuscumque Capellanis, conventibus, collegiis, vel singularibus personis factas & faciendas personaliter, aliquibus ex eisdem Cardinalibus, seu quibusvis aliis ex prænominatis personis, & pensiones præterea seu assignationes quantitatum quarumlibet super certis Provinciis, diocæbus, ecclesiis, monasteriis, & aliis ecclesiasticis locis aut ordinibus, etiam à quibusvis prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus factas præmissis personis, sive alicui earundem, vel monasteria, prioratus, administrationes quaslibet, beneficia regularia vel alia quaslibet quocunque nomine censeantur, non consueta ab olim clericis secularibus assignari: hujusmodi personis vel alicui earundem collata, sive concessa in commendam, vel alio quovis titulo ab eisdem prædecessoribus, seu aliis Episcopis, vel superioribus prælati, capitulis, aut conventibus, vel collegiis sub edito prædicto nolumus aliquatenus comprehendit, quo minus eis cedentibus vel decedentibus, sive illa quovis alio modo dimittentibus, monasteria ipsa, prioratus, administrationes, beneficia, ac loca hujus-